

nr. 3 JUNI 2021 87. ÅRGANG

ORGANIST

bladet

Camille Saint-Saëns

ORGANIST OG ORGELKOMPONIST

Buxtehudeorgel
UNDER LUP

DOKS

DANSK ORGANIST OG KANTOR SAMFUND

Dansk Organist og Kantor Samfund DOKS

Store Kannikestræde 8 – DK-1169 København K
Tlf. 33 79 16 85 (tr. 10-13)
doks@doks.dk - www.doks.dk
Sekretariatsleder: **Bjørn Arberg**
Mobil 21 47 04 30 (træffes ikke fredag)
Sekretær: **Lene Arberg**

Bestyrelse DOKS

Karin Schmidt Andersen formand
Hendriksholm Kirke
Vesterbrogade 57, 1. th. DK-1620 København V
ksa@doks.dk
Tlf. 21 28 00 72

Poul Skjølstrup Larsen næstformand
Løgumkloster Kirke
skjoelstrup@doks.dk
Tlf. 40 68 21 44

Bente Hogrefe Nielsen
Sjællands Kirkemusikskole
bente.hogrefe@mail.dk
Tlf. 29 67 13 01 - 46 96 46 92

Peter Bjerregaard
Godthaabskirken
pb@godthaabskirken.dk
Tlf. 26 36 87 61

Christina Beltoft Mortensen
Nørre Tranders Kirke
beltoftchristina@gmail.com
Tlf. 98 14 91 73 - 61 71 91 73

Anders Gaden
Helligåndskirken, Aarhus
anders@helligaandskirken.dk
Tlf. 51 35 63 88

Susanne Krog Thesbjerg
Sankt Hans Kirke, Odense
susannethesbjerg@hotmail.com
Tlf. 26 82 80 14

Akademikernes A-kasse

Vester Farimagsgade 13 - 1606 København V
Tlf. 33 95 03 95 - www.aka.dk

Organistbladet DOKS

Mikael Garnæs ansvarshavende redaktør
Tysk-fransk reformert Kirke
organistbladet@doks.dk - Tlf. 41 26 63 31
Abonnement: årligt kr. 600
Annoncer sendes til annoncer@doks.dk
Annoncepriser: Kontakt redaktør eller www.doks.dk
Deadline for redaktionelt stof til næste nummer: 1. juli
Deadline for annonce-materiale: 1. juli
Grafisk arbejde: spotON og RiisGraphics
Tryk: Litotryk A/S
Forside: Grafik Helle Riis og
orgelfotos fra Paris af Jeroen de Haan

INTROITUS Af Mikael Garnæs

MOD LYSERE TIDER

Corona-epidemien, der nu har holdt samfundet i et jerngreb gennem mere end et år, er desværre nok ikke overstået. Man behøver blot at kaste et blik uden for landets grænser for at få øje på fortsatte triste historier. Men noget tyder på, at der er ved at ske en forandring. Vaccineudrulning, indarbejdede forholdsregler og det kommende sommervejr giver os begrundet håb om, at det går mod lysere tider, både i almindelighed og inden for kirke- og kulturlivet. I skrivende stund dumper sæsonplaner for orkestre og teatre ind gennem brevsprækken og signalerer optimisme, og hvis man slår op på koncertkalenderen bagerst i dette Organistblad vil man finde en rigdom af tilbud om sommerkoncerter i landets kirker, næsten som i gamle dage (for to år siden). Der ligger megen opsparet virkelyst og trænger til at komme ud så snart muligheden byder sig. For som Kirsten Wind Retoft siger i sin klumme: Vi trænger i den grad til at mærke den fælles vejtrækning igen ved salmesang, korprøver og koncerter. Der har været udvist stor opfindsomhed rundt omkring for at være kirke på trods af pandemien. Måske kan pandemien fungere på samme måde som andre kunstneriske benspænd, der forløser nogle nye kreative energier.

Det ligger også fast at Nordisk Kirkemusiksymposium i Helsingfors, der skulle have været afholdt i efteråret 2020 og blev flyttet til 2021, vil blive gennemført fra 26.-29. august. Ganske vist i reduceret form, hvor bl.a. en del korindslag vil blive gennemført i digital form, således også Roskilde Domkirkes pige Kors indslag. Men programmet, som kan findes på NKS' hjemmeside, ser alligevel både righoldigt og spændende ud, og hvis symposiet blot bliver tilnærmelsesvis så godt som de foregående, vil det være yderst anbefalelsesværdigt.

Og så ikke mere om pandemien. Forsiden af dette nummer prydes af Camille Saint-Saëns' skægede ansigt. Vi markerer 100-året for hans død med en stor artikel af Hans Fagius om Saint-Saëns som organist og orgelkomponist. Det er en del af den franske komponists virke, der nok har stået en smule i skygge, både af samtidige franske orgelkomponister som César Franck, Widor og Vierne, og af Saint-Saëns' egne værker for operaen og koncertsalen. Det mener Hans Fagius er uretfærdigt. Han beskriver Saint-Saëns som en lidt speciel figur i datidens parisiske orgelverden, men uden tvivl en af de allerdygtigste. Saint-Saëns' orgelmusik er interessant, siger Fagius, ikke mindst fordi den stilistisk adskiller sig en hel del fra den for os så velkendte franske romantiske og symfoniske stil, og han opfordrer til at vi bruger anledningen til at spille og lytte til den noget mere.

IND- HOLD

4-9
CAMILLE SAINT-SAËNS
ORGANIST OG
ORGELKOMPONIST

11
UDSKIFTNING
I BESTYRELSEN

12-13
REGISTERTAVLEN

15
KLUMME
NEJ TAK TIL
ONLINEKORSANG

16-17
BUXTEHUDE-
ORGEL UNDER LUP

18-19
NYE PUBLIKATIONER
NYT OG GAMMELT
MED KVALITET OG
GODE BUD

21
MUSIK TIL GUDSTJENESTEN
3. SØNDAG EFTER
TRINITATIS,
1. TEKSTRÆKKE

22-23
KALENDER

24
DOKS'EN UD AF BOKSEN
RASMUS KOPPELHUS

CAMILLE SAINT-SAËNS

Af Hans Fagius, professor
emeritus fra DKDM.

Foto: Henrik Tobin

Saint-Saëns på tidspunktet
for sin offentlige debut i
ti-års alderen 1846

Camille Saint-Saëns ORGANIST OG ORGEKOMPONIST

For de fleste musikere er Camille Saint-Saëns nok mest kendt for nogle få værker som operaen *Samson et Dalila*, den tredje symfoni i c-mol (med orgel), *Danse Macabre* for orkester, det virtuose violinstykke *Introduction et Rondo capriccioso* og – ikke mindst – den komiske *Les Carnevals des Animeaux* (Dyrenes Karneval), et værk han selv anså for at være en ubetydelig bagatel. Men der er ingen tvivl om at Saint-Saëns, sammen med Hector Berlioz og César Franck, var Frankrigs betydeligste komponist i 1800-tallet. Hans kunstneriske skaberevne forblev intakt i hele hans lange liv, og samtidig med at han blev vidne til enorme forandringer i musikkens udtryksmuligheder forblev han hele tiden tro mod de klassiske idealer han havde fået allerede i de meget unge år. Han er undertiden, delvis med rette, blevet beskyldt for ikke at gå tilstrækkelig dybt i sine værker. Men de præges af en sjældent set håndværksmæssig dygtighed og en ofte betagende elegance og ærlighed. Saint-Saëns var i sit liv meget værdsat som komponist, men også som pianist og dirigent. Mindre kendt er, at han også var en strålende organist med prestigefyldte ansættelser i to store parisiske kirker gennem 24 år. Og han efterlod sig en betydelig mængde fremragende orgelmusik, som er interessant ikke mindst fordi den stilistisk adskiller sig en hel del fra den for os så velkendte franske romantiske og

symfoniske stil. Det er i år 100 år siden han døde, hvilket giver os anledning til at se lidt nærmere på hans gerning som organist og orgelkomponist.

Opvækst og musikalsk uddannelse

Charles-Camille Saint-Saëns blev født d. 9. oktober 1835 i Paris. Allerede to måneder efter Camilles fødsel døde faderen af tuberkulose. Drengen blev et par år anbragt hos en barneplejerske, indtil han kunne vende tilbage til sin mor, som han derefter kom til at leve sammen med til hendes død i 1888. Camille var et musikalsk vidunderbarn som savner sin lige i musikhistorien. Man opdagede hans absolutte gehør inden han var tre år. Da var han allerede begyndt at spille klaver og også at lave sine egne melodier. I 10 års-alderen havde han sin offentlige debut med orkester. Kort tid efter begyndte han at spille orgel, og hans første lærer blev organisten Alexandre Pierre François Boëly (1785-1858), hvis strenge, polyfont baserede skole med udgangspunkt i Bachs orgelmusik blev helt livsafgørende for den unge Saint-Saëns. Som fjortenårig begyndte han i oktober 1848 i Pariserkonservatoriet orgelklasse, hvor François Benoist (1794-1878) var lærer. Denne havde samme seriøse indstilling til orgelspillet som Boëly og kunne også, ligesom denne, improvisere regelrette fugaer over opgivne temaer.

Undervisningen var for størstedelens vedkommende helliget improvisation, og kun en mindre del af tiden gik med repertoirespil. Dette skyldes dels at en organist først og fremmest forventedes at være en god improvisator, dels det diminutive orgel på Pariserkonservatoriet, som med et pedalomfang på kun halvanden oktav ikke duede til et mere avanceret repertoire. Saint-Saëns fortæller selv, at han sugede hvert ord som kom fra hans lærers mund til sig og kombinerede det med selvstudier af blandt andet Bachs *Die Kunst der Fuge*. Han fik sin *premier prix* i orgel i juli 1851. I oktober samme år blev han elev i kompositionsklassen hos Ludovic Halévy, og her fik han hjælp til at forberede sig til *Prix de Rome* det følgende år, en attraktiv pris som indebar fire års studieophold i Villa Medici i Rom. Det lykkedes ikke Saint-Saëns at erobre den prestigefyldte pris, men han fik kort tid senere revanche, da han med sin *Ode à Sainte-Cécile* vandt førstepræmien i en komponistkonkurrence som arrangeredes af Société Sainte-Cécile, og værket fik sin uropførelse ved juletid i 1852.

Organist i Saint-Merry og organiste titulaire i Madeleinekirken

I 1853, 17 år gammel, blev Saint-Saëns ansat som organist i kirken Saint-Merry. Orglet i Saint-Merry, et instrument med fire manualer og pedal, var

Saint-Merry.

Saint-Merry i Paris, hvor Saint-Saëns blev organist 17 år gammel i 1853. Graving fra 1855.

La Madeleine. (Page 196.)

Madeleinekirken i Paris, hvor Saint-Saëns var titulærorganist i 20 år fra 1857. Graving fra 1867.

Camille Saint-Saëns ca. 1880

St. James's Hall i London, hvor Saint-Saëns' Symfoni blev uropført

ved Saint-Saëns' ansættelse i ganske ussel tilstand, og han tog allerede i løbet af sit første år som organist initiativ til en ombygning. Kontrakten med Aristide Cavaillé-Coll indebar at pedalet fik udvidet sit omfang, at *Grand Orgue* fik en række nye grundstemmer for at gøre klangen bredere, og at de gamle *Écho* og *Récit* byggedes sammen til et moderne *Récit* anbragt i svellekasse. *Positif* (som rygpositiv) blev bevaret uforandret. Orglet var spilbart allerede i marts 1857 ved premieren på Saint-Saëns' *Messe i g-mol* op. 4 for solister, kor, orkester og to orgler. Selve indvielsen af orglet løb af stablen i december samme år i et program med Saint-Saëns ved orglet og med medvirken af kirkens kor.

Kun fire dage efter den opsigtsvækkende orgelindvielse blev Saint-Saëns udnævnt til organiste titulaire i Madeleinekirken. Som de fleste kirker i Paris havde Madeleinekirken et orgel af Aristide Cavaillé-Coll. Det var bygget i 1846 og var på den tid Cavaillé-Colls næststørste instrument med 48 stemmer, fire manualer og pedal. Saint-Saëns var 22 år gammel da han tiltrådte, og han efterfulgte den berømte Louis James Alfred Lefébure-Wély (1817-1869). Madeleinekirken blev besøgt af de mest fashionable familier i Paris, og Saint-Saëns blev noget af en "societyorganist". Han gjorde tjeneste alle søn- og helligdage med undtagelse af

advents- og passionstiden, og der var tre messer hver søndag. Som i Saint-Merry improviserede Saint-Saëns al orgelmusik, Han forblev titulærorganist i Madeleinekirken til april 1877, hvor han forlod tjenesten til fordel for et liv som fri kunstner uden tidsrøvende forpligtelser. Han havde i løbet af de nitten år etableret sig som en af Frankrigs førende musikere både som komponist og pianist. I årene 1861-65 var han klaverlærer ved École Niedermeyer, hvor hans elever bl.a. talte Gabriel Fauré, der forblev en nær ven gennem hele livet, Eugène Gigout og Albert Périllhou. I 1871 var han blandt stifterne af *Société Nationale de Musique*, en sammenslutning til fremme af den nye franske kammer- og orkestermusik, en vigtig opgave i et land hvor musiklivet i årtier havde været mere eller mindre domineret af opera.

Katastrofalt ægteskab

I februar 1875 giftede Saint-Saëns sig med Marie-Laure Truffot, en søster til en god ven af komponisten. Bruden var kun 19 år og brudgommen 40. Det blev et alt andet end lykkeligt ægteskab, og en af flere årsager var at Saint-Saëns' mor boede sammen med de nygifte. Parret fik to sønner som begge døde i en ung alder. Den ældste søn kom ud for en ulykke i 1878, da han faldt ned fra et vindue i hjemmet, og den yngste omkom blot seks uger senere af lungebetændelse. I juli 1881 rejste

Saint-Saëns og hans kone til kurstedet La Bourboule på ferie. Om morgenen den 28. juli forsvandt Saint-Saëns fra deres hotel. Hustruen Marie modtog nogle dage senere et brev, hvor han skrev at han havde besluttet sig til ikke at komme tilbage. De to genså aldrig mere hinanden, og der blev heller ikke foretaget nogen lovformelig skilsmisse. Ifølge Marie var det Saint-Saëns' mor, der var årsagen til det hele. Han kom derefter til at leve sammen med moderen og efter dennes død helt alene. Marie, som vendte tilbage til sin familie, døde så sent som i 1950, 95 år gammel.

Orgelsymfonien

Et af Saint-Saëns' mest spillede og elskede værker er hans Symfoni nr. 3 i c-mol op. 78, "Orgelsymfonien". Den blev til på bestilling fra Royal Philharmonic Society i London. Koncertsalen St. James's Hall havde et stort manualers orgel, bygget i 1858 af orgelbyggeren Gray & Davison. Det havde et enormt *Great* med nitten stemmer, et fyldigt *Swell* med tolv stemmer og et pedalkværk med fire stemmer. Saint-Saëns havde koncerteret i salen i 1880, og forbavselsen må have været stor da han kom til London for at dirigere uopførelsen af symfonien og opdagede at orglet var blevet skiftet ud med et mindre tomanualers instrument med kun nitten stemmer. Opførelsen fandt sted d. 19 maj 1886, og effekten af finalens store orgelakkord blev nok ikke helt som

Camille Saint-Saëns

kort før sin død i 1921.

Foto: Agence de presse Meurisse

komponisten havde tænkt sig. Symfonien blev dog vel modtaget både i London og senere i Paris. Der er ikke på nogen måde tale om en orgelkoncert, da orgelstemmen egentlig blot består af en række ganske enkle akkorder. Men effekten af dets medvirken opleves ved hver opførelse som nærmest magisk. Saint-Saëns var meget tilfreds med sit værk og mente det var hans fineste kunstneriske præstation, noget han aldrig ville kunne gentage.

Europæisk megastjerne som komponist, pianist og dirigent

Saint-Saëns' interesse for orglet trådte ellers i baggrunden efter at han forlod organisttjenesten i Madeleinekirken. I stedet var han fuldt optaget af engagementer som komponist, pianist og dirigent, og han blev i 1800-tallets sidste tiår noget af et ikon i fransk musikliv. Men han benyttede dog gerne lejligheden til at prøve de mange orgler han mødte på sine rejser.

Et hårdt slag for ham var hans mors død i december 1888. Han blev dybt deprimeret og nærmest flygtede til Algeriet, hvor han blev et halvt år for at hvile sig. I de næste ti år boede han på forskellige hoteller, og først i 1900 fik han atter en fast bopæl i Paris. I resten af hans liv blev hans nærmeste fortrolige Gabriel Fauré og hans familie. Lange ferieperioder tilbragte han i Nordafrika, hvor Algeriet og Egypten var favoritmål. En del orientalske indslag i hans senere værker viser at han modtog

indtryk af den folkelige musik i disse lande.

Fornyset orgelinteresse og de sidste år

Genindvielsen af det restaurerede orgel i kirken Saint-Severin i december 1890 vakte på ny Saint-Saëns' orgelinteresse. Organist i kirken var hans tidligere elev Albert Périllhou. Instrumentet havde beholdt en del af sine originalstemmer, typiske for fransk barok. Saint-Saëns blev glad for orglet, og det skete ofte at han kom til kirken mod slutningen af højmesen for at spille et strålende improviseret postludium. Hans interesse for orglet i Saint-Séverin resulterede i flere betydende orgelværker i 1890'erne. Han spillede også mange orgelkoncerter i disse år.

Saint-Saëns var aktiv som koncertpianist til det sidste. I november 1921, i en alder af 86, gav han en koncert på Institut de France for et indbudt publikum. Hans spil siges at have været lige så livligt og brillant som altid. Kort efter rejste han til Algier. Her ramtes han den 16. december af et hjerteslag, og han døde om aftenen. Hans sidste ord skal have været: "Denne gang tror jeg virkelig det er slut". Begravelsen fandt sted den 23. december fra Madeleinekirken.

Saint-Saëns som organist

Saint-Saëns, som også var en flittig skribent, hævdede i en artikel fra 1916 at "Den Perfekte Organist" skulle være en virtuos, i stand

til at klare alle tekniske vanskeligheder, og desuden en genial improvisator. Han var selv det fornemste eksempel. Hans klaverteknik var berygtet, og han kunne spille de mest avancerede passager i meget hurtigt tempo uden forkerte toner. Man finder også i hans orgelværker pianistiske figurationer som brudte treklange over hele klaviaturet, noget som en udpræget organist kan finde ubehageligt. Ellers beholdt han hele livet den orgelteknik han havde lært hos Boëly, hvilket indebar at han spillede pedal udelukkende med tæerne, til trods for at mange passager i hans værker absolut bliver enklere med en kombination af tå og hæl. Han synes at have været påvirket af de tekniske landvindinger som organister som Guilment og Widor lærte hos Lemmens i Bruxelles, og som mod slutningen af 1800-tallet blev normen ved Pariserkonservatoriet. Han nærede stor beundring for Bachs orgelværker, men mente at Bachs værker ikke har nogen plads i den katolske liturgi. Han betragtede dem som koncertmusik uden tilknytning til messen. En organists vigtigste opgave var at improvisere, og i hans tilfælde drejede det sig om strengt polyfone improvisationer, hvor ydre effekter ikke forekom.

Orgelværkerne

Man kan inddele tilblivelsen af orgelmusikken i tre perioder, den første årene før og efter 1860, den anden 1890'erne og den tredje og sidste anden halvdel af 1910'erne.

Det tidligste orgelværk er *Fantasi i Es-dur*

FANTAISIE

POUR ORGUE

Camille SAINT-SAËNS

Récit.
Jeu de 8 et de 4 pieds.

Grand Orgue.
Jeu de 8 pieds.

Positif.
Jeu de 8 pieds.

Pédales, Flûtes,
et Bourdon de 16 et de 8.

Con moto

Copyright REHEX by Lesire de Lacour
Paris-BOYLLAT
Bibliothèque M.-B. BRAUN - G. BILLAUDOT
14, rue de l'Ébénisterie - Paris-10^e

COFFRAT-LÉVY-Paris

Tous droits d'exécution ou de reproduction
par quelque moyen que ce soit réservés.

Første side af Fantasi Es-dur, Saint-Saëns'
første værk for stort orgel

A SA MAJESTÉ
LA REINE ELISABETH DE ROUMANIE

Fantaisie
POUR
GRAND ORGUE
PAR
C. SAINT-SAËNS

DURAND & Co. 11, rue de Valenciennes
Paris

Forsiden til Fantasi i
Des-dur op. 101

Aristide Cavallé-Colls orgel i
Madeleinekirken fra 1846.
Foto: Jeroen de Haan

(uden opusnummer), skrevet i maj 1857. Den todelte fantasi er tydeligt inspireret af det nyrenoverede orgel i Saint-Merry. Første del har en original opbygning med akkordisk vekselspil mellem tre manualer, hvor den øverste stemme i akkorden danner en smuk melodi. Den anden del – Allegro di molto et con fuoco – er en herlig sats, virtuos for både hænder og fødder, og med et fængslende tema. Her kan man glædes over en ungdommelig schwung som ikke svækkes før man har nået slutakkorden.

Fra tiden i Madeleinekirken findes to orgelværker. *Bénédiction Nuptiale* (bryllupsvelsignelse) op. 9, komponeret 1859, er et stemningsfuldt værk med bred dynamik. De talrige registreringsanvisninger viser at orglet i Madeleinekirken har været inspirationskilde. Stykket begynder med svage klokkeklange opbyggede af stablede kvartintervaller i dialog. Dette skal spilles med *Voix céleste*. Men der savnes dynamiske angivelser, eftersom orglet i Madeleinekirken havde sin *Voix céleste* på *Positif* som var uden svelle. De følgende akkorder skal spilles på fløjter *pp*, hvilket indikerer at de skal spilles på *Récit* med lukket svelle. Også i dette stykke betjener Saint-Saëns sig af flere nodesystemer for at tydeliggøre skiftene mellem forskellige manualer – to for *Grand Orgue*, to for *Récit* plus et for pedalet.

Trois Rhapsodies sur des Cantiques Bretons (Tre rapsodier over sange fra Bretagne) op. 7, komponeret i august 1866. De tre rapsodier bygger på folkelige julemelodier – noës – og en del genkender man fra det franske barokrepertoire. Det er charmerende musik, hvor Saint-Saëns lydhørt går ud fra de enkle, nærmest naive melodier, og desuden lykkes med at formidle en fin juleatmosfære. Komponistens klavertechnik er åbenbar også i dette opus, frem for alt i besværlige brudte treklange i den første rapsodi. Men alt i alt har vi her en helt vidunderlig orgelmusik som burde være mere kendt.

Orgelværker fra 1890'erne

Det skulle vare hele 28 år inden Saint-Saëns skrev noget for orgel igen, og da blev det med værker i den mest orgeltypiske musikform – prælude og fuga. I 1894 skrev han en første samling med *Trois Préludes et Fugues* op. 99, og selv om man måske kan synes at fugæernes temaer i et par tilfælde virker noget uinspirerede er det igen charmerende og elegant musik. I det første stykke (E-dur) bygger prælude og fuga på samme motiv. Prælude og fuga nr. 2 (H-dur) er et af Saint-Saëns' mest spillede værker. Præludiet har karakter af *Lied ohne Worte* med en lyrisk melodi i dialog mellem venstre hånd og pedal, mens højre hånd

akkompanjerer. Fugaen, med et dansant, skarpt udmejslet tema i 6/8-takt, er trestemmig med en lækker kammermusikalsk atmosfære. Det tredje stykke står i Es-dur og har et toccatalignende prælude med virtuose brudte treklange i hænderne, alt i kraftig nuance. Fugaen er den mest barokinspirerede af fugæerne i op. 99, og Bach er utvetydigt det store forbillede.

Trois Préludes et fugues op. 109 fra 1898 er et lidt tungere værk, i det mindste hvad angår det første og tredje prælude og fuga, og man savner noget af den charme som gennemsyrrer op. 99. Det første, i d-mol, har et sørgmodigt og næsten tragisk farvet prælude med udprægede sukmotiver. Fugaen, en dobbeltfuga, indledes i samme ånd, men får gennem det andet tema, opbygget af 16-delsfigurationer, en stadig mere bevæget karakter. Den alvorlige stemning fastholdes, men værket slutter storslået i et bredt tutti. Det andet prælude og fuga står i G-dur og er hele vejen kammermusikalsk med en tynd, klar faktur af neoklassisk snit. Det sidste værk står i strålende C-dur med en flot indledende toccata med rene, diatoniske harmonier. Fugaen er også, ligesom i det sidste værk i op. 99, noget af en stilo antico-fuga med et stadigt, kromatisk farvet tema. Som helhed en imponerende kontrapunktisk præstation som samtidig er musikalsk attraktiv.

Tre år tidligere, i 1895, komponerede

Saint-Saëns 1900. Foto: Pierre Petit

Saint-Saëns ved orglet i Salle Gaveau 1913

Saint-Saëns *Fantasi i Des-dur* op. 101. Fantasien er symfonisk gennemarbejdet i flere dele og med to hovedmotiver. Det første, med tempoangivelsen *Andantino*, er lyrisk og bæres indledningsvis frem over bølgende figurationer med subtil harmonik. Det andet, fastere, tema præsenteres først i et kort fugato for siden, forvandlet til en mægtig hymne, at give plads for en gentagelse af indledningen, men nu i *Allegro* og i kraftig nuance. Satsen intensiveres stadig mere med *toccata*-lignende figurationer frem til et klimaks. Alt falder så tilbage i et suggestivt *diminuendo*, og vi hører samme musik som i indledningens sidste del. Fantasien afsluttes med elegante parallelle brudte treklange over et orgelpunkt hvor højre hånd skal registreres med *Flûte 4 pied* og venstre hånd med *Bourdon 8 pied*, et afsnit man som organist er lidt bange for. Fantasien er et mesterværk og måske Saint-Saëns' fineste værk for orgel.

Orgelværker fra de sidste år

I anden halvdel af 1910'erne vendte Saint-Saëns tilbage til orglet, nu med nogle værker som præges af den forklarede enkelhed vi ofte møder i komponistens sene kompositioner. Harmonikken er mindre kompleks, fakturen tyndere og motiverne ofte enkle. I løbet af et par vintermåneder i 1916-17 komponerede han *Sept Improvisations* op. 150. Om det virkelig drejer sig om nedskrevne

improvisationer er uklart. Her finder vi i tre af stykkerne bearbejdelser af liturgiske hymner, for første og eneste gang hos Saint-Saëns. Hans ambition her er helt klart, så lydhørt som muligt at tilpasse sig melodiernes modale karakter.

I tre fortløbende opusnumre fra 1919 anvender Saint-Saëns orglet på tre forskellige måder. *Cyprès et Lauriers* (Cypresser og laurbærtræer) op. 156, er et omfattende værk for orgel og orkester, ukendt for de fleste. Første del, som skal skildre cypresserne, er for orgel solo, og i den del som skildrer laurbærtræerne træder orkestret til med smældende trompetfanfarer, der sikkert skal symbolisere laurbærkransen der overrækkes som æresbevisning. Orglet har også i denne sats en fremtrædende rolle. Næste værk, op. 157, er *Fantasi i C-dur* for orgel solo, ganske stort anlagt med impressionistisk farvede indslag, afsnit med mystisk svævende modulationer, en indadvendt og asketisk obosolo med tynde brudte treklange som akkompagnement og et virtuost *Allegro*-afsnit i enklest tænkelig harmonik som i et tidligt wienerklassisk værk. Det virker som skrevet i en drømmetilstand, hvor den aldrende komponist mindes de musikstilarter han har oplevet i sit lange liv, men pennen bevæger sig lidt ukontrolleret i forskellige retninger. Fascinerende på en måde, men også lidt mærkeligt. Den sidste komposition med

orgel fra 1919 er *Prière* op. 158 for cello og orgel, et udtryksfuldt værk med en betagende skønhed som optræder ganske ofte på koncertprogrammerne.

Som vi har set, var Saint-Saëns i sit liv det vi i dag ville kalde en megastjerne i europæisk musikliv. Han var en ekstrem begavelse som komponerede med stor lethed, og hans musik præges ofte af elegance og humor som han kombinerer med en fantastisk håndværksmæssig dygtighed. Selvom han var en lidt speciel figur i den parisiske orgelverden, står det helt klart at han var en af de allerdygtigste. Den orgelmusik han efterlod sig, er måske ind imellem også lidt speciel. Kan et år som dette medføre at vi får mere af Saint-Saëns' orgelmusik at høre ved vores orgelkoncerter? Det er den faktisk værd.

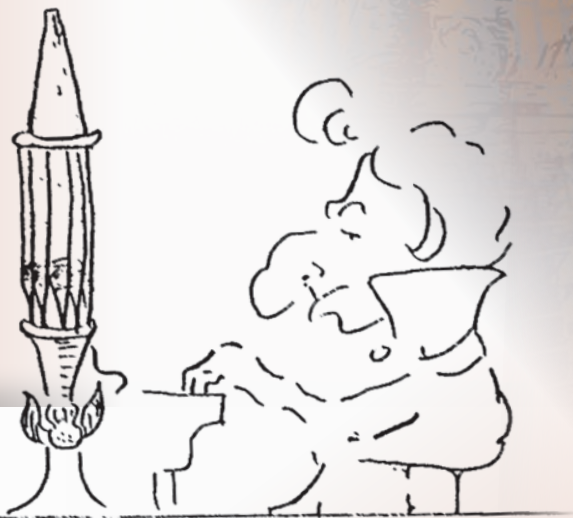
Litteratur

Rollin Smith: *Saint-Saëns and the Organ*. Pendragon Press, New York (1992)
Per Skans: Tekstkommentarer til BIS-CD 555 og 556 (1992)
Margaret Phillips: Tekstkommentarer til CD York Ambisonic CD 110 (1990)
Diverse artikler fra Wikipedia, Sohlmans Musiklexikon og Nationaleencyklopedin

En længere, svensksproget version af denne artikel blev offentliggjort i Orgelforum 1/2021. Bearbejdelse og oversættelse: Mikael Garnæs

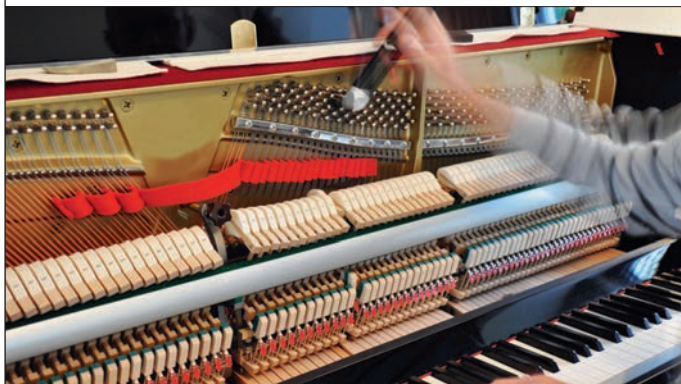

Saint-Saëns ved orglet. Selvportræt ca. 1875

NS

PIANOKOMPAGNIET

Pianokompagniet er et team af erfarne klaverstemmere og instrumentmagere.

På vores værksted findes altid et udvalg af brugte istandsatte klaverer og flygler af anerkendte fabrikater, blandt andet nyere brugte japansk producerede Yamaha klaverer og flygler.

SCHIMMEL PIANOS

Pianokompagniet forhandler Schimmels klaverer og flygler. Schimmel er grundlagt i 1885 og produceres i Braunschweig, Tyskland.

Pianokompagniet · Åbyvej 79 · 8230 Åbyhøj · tlf. 7023 8088 · aar@pianokompagniet.dk

www.pianokompagniet.dk

FOLKEKIRKENS

kirkemusikskoler

2021

EFTERÅR

Den statslige kompetencefond

Støtte til "Fagspecifikke kurser"

Der kan søges løbende på www.kompetenceudvikling.dk

FOLKEKIRKENS UNGDOMSKOR

arrangerer kurser i samarbejde med

KIRKEMUSIKSKOLERNE

YDERLIGERE
OPLYSNINGER
WWW.FUK.DK

Løgumkloster Kirkemusikskole

Kirkemusikkursus på Løgumkloster

Højskole: Søn. 27. juni - lør.3. juli

Orgelrepertoire til gudstjenesten

v/ *Hans Chr. Hein*

Fredag, d. 10. september i Løgumkloster

Babysalmesang v/ *Anne-Mette Riis*

modul 1 - 22.- 24. september

Modul 2 - 1.- 3. november

Becifring og brugsklaver i mange

stilarter - v/ *Bjørn Elkjer*

4 fredage i Løgumkloster. Datoer følger.

Ideer til solosange i gudstjenesten

v/ *Hans Chr. Hein* og *Thomas Krogh*

Fredag d. 1. oktober i Løgumkloster

Korarrangement med koncert -

Værker af Haydn, Mendelssohn, Birch

v/ *Søren Birch* i Løgumkloster

Fredag d. 1. – lørdag d. 2. oktober

Nodeskrivning i Finale 1 + 2

v/ *Søren Birch* - datoer følger

Arrangement for orgel og rytmiske

salmer på orgel

v/ *Bjørn Elkjer* - datoer følger

Hørelærekursus som forberedelse til konservatoriets optagelsesprøve

v/ *Marie Henriksen*

Datoer aftales i november - december

Sjællands Kirkemusikskole

Klaverledsagelse i mange stilarter

6 mandage fra 6. sept. v/ *Mads Granum*

Nyere salmer i dans og bevægelse

fredag 17. sept. v/ *Anne-Mette Riis*

Salmer og musikalsk leg 1

- vuggestuen og dagplejen i kirken

v/ *Anne-Mette Riis*

4 mandage fra 27. sept. i Roskilde

Orgel + 1 - orgel og trommer

v/ *Mads Granum* og *Martin Klausen*

torsdag 30. sept. i Roskilde

Orglet og salmesangen -

- den enkle ledsagesats v/ *Bine Bryndorf*

3 fredage: 1. og 29. okt., 26. nov.

Konservatorieforberedende hørelære

10 tirsdage fra 26. okt. v/ *Lone Bang*

Masterclass med danske sange

fre. 5.- lør 6. nov. i Roskilde v/ *Tina Kiberg*

Fra fællessang til flerstemmig sang

torsdag 11. nov. v/ *Erik Sommer*

Salmer og musikalsk leg 2 -

børnehaven i kirken v/ *Anne-Mette Riis*

fre. 12.- lør. 13. nov. i Roskilde

Salmer i nærvær

- at synge med demensramte

v/ *Anne-Mette Riis*

fredag 21. januar 2022 i Roskilde

Vestervig Kirkemusikskole

Salmer til kirkeåret

Repertoirekursus for kirkesangere

v/ *Margrethe Smedegaard*

Lørdag 18. sept. kl. 10 - 15 i Vestervig

Det gode tværfaglige samarbejde

For kirkemusikere, præster, kirke/kultur-medarb. samt menighedsrådsmedl.

v/ *socialpsyk. rådgiver Henrik Andersen* og rektor *Tine Fenger Thomsen*

Fredag 24. sept. i Elev Sognehus, Lystrup

Har gudstjenesten en fremtid?

Præsentation og drøftelse af rapporten fra biskoppernes fagudvalg vedr. gudstjenesten - v/ *lektor Jørgen Kjærgaard*

Mandag 4. oktober kl. 10-16 i Vestervig

Salmeværksted -

Pædagogiske redskaber i arbejdet med salmer i forskellige sammenhænge

v/ *Christine Toft Kristensen* og

Mette Gautier - Fredag d. 8. oktober

i Aalborg

Rehabilitering af sang- og talestemmen

v/ *sang- og stemmepædagog Pia Fog*

Ons. 10. nov. i Folkekirkens Hus, Aalb.

Musik for det lille orgel i landsbykirken

Inspiration til repertoire for ét manual.

For organister med og uden uddannelse v/ *organist Lars Nørreremark* -

Lørdag 13. nov. kl. 10 - 16 på Det Jyske

Musikkonservatorium i Aarhus

www.kirkemusikskole.dk

UDSKIFTNING I BESTYRELSEN

TILTRÆDENDE BESTYRELSESMEDLEM

Susanne Krog Thesbjerg har været organist ved Sankt Hans Kirke i Odense siden 2013 og tillidsrepræsentant siden 2015. Susanne er kandidat fra DKDM i 2013 og kandidat i korledelse fra SDMK i 2017.

Jeg har altid værdsat det kollegiale samarbejde og fællesskab højt i mit virke som organist, og derfor er det en stor glæde at blive opfordret til at stille op til DOKS' bestyrelse, hvor jeg håber at kunne bidrage på bedste vis til det allerede meget gode arbejde der varetages af bestyrelsen.

Jeg har siden 2013 været ansat ved Sankt Hans Kirke i Odense. Sankt Hans Kirke er beliggende midt i Odense, og er præget af en meget stor søndagsmenighed med op mod 200 besøgende på almindelige dage.

Her er et rigt koncertliv, hvor vi gerne opfører de store kirkemusikalske værker, hvilket er muligt takket være de mange dygtige musikere vi har i byen, herunder også et konservatorium. Sankt Hans Kirke er velsignet med et meget dygtigt kantori der varetager højmesser på højt niveau, såvel som disse koncerter, og det er altid en stor glæde og inspiration at samarbejde med unge konservatoriestuderende, der står

på springet til deres videre karriere.

Jeg har gennem de sidste fem år etableret både spire- og drengekor ved kirken. Et sjovt og givende arbejde, hvor der hver uge pibler mange børn og unge gennem kirke og hus. Jeg har lært alt om *Fortnite* og bordfodbold, alt imens jeg forsøger at kvittere med musikalsk viden og store sangoplevelser.

Nu glæder jeg mig så til at tilføje et nyt kapitel på mit cv, nemlig bestyrelsesarbejdet, og tager forventningsfuldt og ydmygt udfordringen op.

AFGÅENDE BESTYRELSESMEDLEM

Philip Schmidt-Madsen har været organist i Sct. Matthæus Kirke siden 2012 og bestyrelsesmedlem i DOKS 2016-2021.

Som tillidsrepræsentant fra 2014-2017 havde jeg allerede fået interesse og kendskab til DOKS' bestyrelsesarbejde, og i 2016 blev jeg opfordret til at stille op til bestyrelsen - jeg havde vist gjort mig bemærket med en kommentar om DOKS' uddannelsespolitik på generalforsamlingen året før!

Det har været seks utroligt spændende og lærerige år i bestyrelsen, heraf 5 år som kasserer. Fra start af har især det uddannelsespolitiske haft min interesse, og det var derfor naturligt at jeg i alle årene har repræsenteret DOKS i besty-

relsen for Sjællands Kirkemusikskole. Her har navnlig det fælles visionsarbejde og skolernes funktion som naturlige fødekæder til konservatorierne haft min bevågenhed. Som konservatorielærer har jeg samtidig sørget for at holde DOKS' bestyrelse så velorienteret som muligt, for at vi på bedste vis har kunnet bakke op om konservatoriernes til tider hårde kampe mod besparelser og forringelser i uddannelserne.

Bestyrelsesarbejdet falder naturligt i to grupper: det standsmæssige og det fagpolitiske. Om end de to områder har mange sammenfald. Revitaliseringen af Organistbladet med nyt layout og flere standsmæssige inputs har været en landvinning i ønsket om at fastholde bladets berettigelse mange år frem i tiden. Den største fagpolitiske sejr er dog uden tvivl

forankringen under ACs fællesoverenskomst og overenskomstdækningen af bachelorerne. Et resultat der uden tvivl vil få afgørende betydning for de kommende generationer af DOKS'ere.

Bestyrelsesarbejdet har også haft den gevinst at lære kolleger at kende, som man ellers ikke var kommet så tæt ind på livet af. Der har i alle årene været en god stemning, livlige og frugtbare diskussioner og ikke mindst følelsen af, at vores indsats har gjort en forskel. Jeg kommer til at savne at være en del af maskineriet, men jeg glæder mig over, at så mange kompetente og dygtige kolleger sidder med ved bordet.

Den Statslige Kompetencefond

Overenskomstperioden OK21 forløber fra april 2021 til 31. marts 2024. I denne periode vil der tre gange om året blive fyldt midler i Den Statslige Kompetencefonds puljer.

Ansatte i folkekirken kan søge midler til kompetenceudvikling, og DOKS-medlemmer skal søge Akademikerpuljen. Der er ingen ansøgningsfrister, men hvis en fondspulje bliver midlertidigt tømt for midler er det vigtigt at notere sig, hvornår den igen bliver tilført midler.

I 2021 sker det **tirsdag den 1. juni kl. 10** og **tirsdag den 5. oktober kl. 10**.

Læs nærmere på kompetenceudvikling.dk

NKS2020/21 DEN 26.-29. AUGUST 2021 I HELSINGFORS

Finland planlægger gennemførelse af Nordisk Kirkemusiksymposium i slutningen af august. Der er åbent for tilmelding på nks2020.fi, her bookes også hotel. Symposieafgiften er EU 280. Sidste frist for tilmelding er **15. august**.

Det oprindelige program fra 2020 bliver så vidt muligt gennemført, men enkelte justeringer har været nødvendige. Desværre kommer Roskilde Domkirkes Pigekor ikke til at deltage fysisk, da det ikke har været muligt at planlægge rejse og prøveforløb under de gældende coronarestriktioner. Der arbejdes lige nu på at pige-koret bidrager virtuelt til symposiet.

Morten Ladehoff deltager som oprindeligt planlagt, og desuden Anne Kirstine Mathiesen og David Magnussen, der bl.a. skal uropføre nye danske værker for orgel og klaver.

I næste nummer af OB, når de sidste detaljer er fastlagt, vil man kunne læse nærmere om de danske bidrag til symposieprogrammet.

RAPPORT OM KIRKEMUSIKERENS PÆDAGOGISKE ARBEJDSOPGAVER

Vestervig Kirkemusikskoles bestyrelse og rektor Tine Fenger Thomsen har i 2020 sat fokus på kirkemusikerens pædagogiske jobfunktioner og sat sig for at undersøge, hvilke kompetencer der knytter sig til udførelsen af disse mange funktioner. Det skete i en arbejdsgruppe med ekstern deltagelse: Provst Thomas Reinholdt Rasmussen, kantor Lotte Smith-Petersen, organist Christine Toft Kristensen, organist Poul Chr. Balslev foruden Tine Fenger Thomsen. Resultatet er nedfældet i en rapport, der er tilgængelig på kirkemusikskolernes hjemmeside:

www.kirkemusikskole.dk/aktuelt

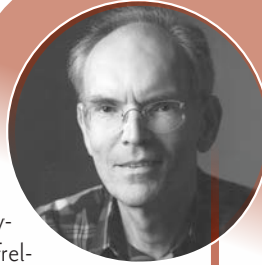

Har du husket

at opdatere dine medlemsinformationer på hjemmesiden og ikke mindst mailoplysningerne? Ellers går du glip af de særlige medlemsmails med vigtige informationer.

AFSKEDSKONCERT MED JENS E. CHRISTENSEN

Jens E. Christensen, en af sin generations store fortolkere af især nyere dansk musik, er gået på pension efter 31 år som organist i Vor Frelsers Kirke i København. På hans 75-års fødselsdag, **søndag den 15. august kl. 15**, afholder menighedsrådet ved Vor Frelsers Kirke en afskedskoncert med Jens E. Christensen. Efterfølgende er der reception i kirken, hvortil alle er velkomne.

Kommentar til liturgidebatten fra DOKS' bestyrelse

DOKS har udarbejdet et høringsvar i debatten, som biskopperne har igangsat vedrørende højmessens liturgi. Arbejdet med liturgien har bl.a. omfattet tre rapporter og en digital midtvejskonference for såvel fagpersoner som lægfolk. I aprilnummeret af Organistbladet blev der bragt en reportage fra midtvejskonferencen. Man kan læse mere om liturgidebatten på folkekirkens hjemmeside folkekirken.dk. DOKS' høringsvar ligger på hjemmesiden doks.dk

FLYTTEROD I UGE 23

DOKS' sekretariat flytter til Københavns latinerkvarter.

DOKS har haft til huse i gode og rummelige lokaler på Vesterbrogade siden flytningen fra Vejle i 2001. De første år var et af kontorerne udlejet, men lokalernes indretning og nye krav til opbevaring af persondata har gjort det umuligt at dele lejemålet med en ekstern partner. Dermed har DOKS haft flere kvadratmeter til rådighed end strengt nødvendigt og en tilsvarende høj husleje. Med de nye lokaler får DOKS et fysisk mindre sekretariat, men stadig med plads til at være en god ramme for medarbejdernes og bestyrelsens arbejde. I et charmerende 1700-tals hus tilhørende Trinitatis Sogns Menighedspleje får DOKS' sekretariat en central beliggenhed med fem minutters gåafstand til Nørreport Station. De nye lokaler er blevet istandsat, så de bedst muligt dækker sekretariatets behov i de kommende år, og der vil blive foretaget nødvendige nyanskaffelser og opgradering af inventar og mødefaciliteter.

Selve flytningen foregår i **uge 23**, og sekretariatet er derfor **lukket fra den 7. til 11. juni**, kun de mest nødvendige hastesager vil blive behandlet i disse dage. DOKS' fremtidige adresse er Store Kannikestræde 8, 1169 København K.

Covid19-smitte kan være en arbejdsskade, der bør anmeldes

I slutningen af april havde 76 personer inden for folkekirkens område anmeldt covid19-smitte som en arbejdsskade, hedder det på netportalen Kirke.dk. DOKS' formand Karin Schmidt Andersen undrer sig over det lave tal og udtaler til netavisen, at der sandsynligvis er et mørketal. Hun understreger, at DOKS under hele corona-perioden har opfordret sine medlemmer til at melde det som en arbejdsskade, hvis man er blevet smittet med covid19 på arbejdspladsen. Hun peger dog også på, at en anmeldelse ikke er ensbetydende med at coronaen bliver bedømt som en arbejdsskade. "Anmeldelserne er en bruttoliste. Det er først bagefter, det bliver afgjort om det er en arbejdsskade. Men det er vigtigt, at bruttolisten er så realistisk som mulig."

Helligaandskirken Internationale **ORGELFESTIVAL 2021**

35. sæson - Fri entré - Coronapas

Fredage kl. 16.30 25/6 - 27/8

- 25/6 RUBEN MUNK, DANMARK
Værker af Alain, Duruflé
- 2/7 JAKOB LORENTZEN, DANMARK
Værker af Vierne, Nielsen
- 9/7 FRANZ HAUKE, TYSKLAND
Værker af Franck, Widor
- 16/7 TINA CHRISTIANSEN, DANMARK
Værker af Widor
- 23/7 DAVID BRIGGS, USA
Værker af Reubke & improvisation
- 30/7 CHRISTIAN PRÆSTHOLM, DANMARK
Værker af Demessieux, Duruflé,
Præstholm
- 6/8 JOHANNES SKUDLIK, TYSKLAND
Værker af Bach, Mozart, Dubois, Vierne
- 13/8 JUAN PARADELL SOLE, ITALIEN
Værker af Franck, Bossi, Fauré
- 20/8 FLEMMING DREISIG, DANMARK
Værker af Franck, Vierne, Reger, Hersbo
- 27/8 ØRJAN HORN JOHANSEN, DANMARK
Værker af Reger, Sandvold

Klokkespils- koncerter fra kirkens tårn

Fredage i juli kl. 17.30

- 2/7 ULLA LAAGE
- 9/7 PER MØLLER
- 16/7 MARCEL SIEBERS
- 23/7 JOANNA STROZ
- 30/7 LARS SØMOND

Klokkespilskoncerterne høres
bedst i den indre gårdhave langs
Helligaandshuset. Fri entré

NEJ TAK TIL ONLINE KORSANG: LAD OS MÆRKE DEN FÆLLES VEJRTRÆKNING IGEN

”Du laver da ikke ret meget i denne tid, hva’?”

En sætning, jeg har mødt en del gange i den forgangne periode.

Godt nok har kirken været lukket ned og begrænset under coronavirussens hærgen, men jeg synes alligevel, at der har været en hel del at se til.

For tiden er gået med at være omstillingsparat. Aflysninger, ombookninger, alternative måder at være kirke på trods lukkede døre.

Fællessang online blev et hit i fjernsynet, og kirken fulgte trop med mere eller mindre vellykkede onlinegudstjenester. Nogle blev begejstrede over de mange afspilninger, men ingen ved, hvor mange der bare har klikket ind og scrollet hurtigt videre. Det har jeg selv gjort, må jeg med skam indrømme.

Onlinegudstjenester blev vi ret hurtigt trætte af hos os. Vi forsøgte os med anden aktivitet.

Præsten delte betragtninger på Facebook, jeg delte optagelser af koret fra det forgangne år, vi satte bamser i kirkens vinduer, spillede orgelmusik for åbne døre og vinduer, trompetspil fra tårnet osv.

Jeg forsøgte at holde kontakten til de yngste korsangere via Facebook med sange, konkurrencer og opfordringer til at lægge små film af dem selv op. Men der var ikke meget respons retur.

De ældste bad om Zoom-korprover, det

prøvede vi en tid, supergodt var det ikke. Fra begyndelsen af marts, hvor det blev tilladt at samles udendørs, inviterede jeg korsangerne hjem til sang i min have. Jeg købte mig et el-klaver, hentede klapstole og sprit, og så gik vi i gang, og det var skønt at synge sammen igen. I begyndelsen tændte jeg bål, så vi kunne varme os lidt, og lys blev sat op. Nu hvor det er sommertid, er det ikke længere nødvendigt. Og de kommer trofast. Max. en times korprover ad gangen og masser af bevægelse.

At det blev hjemme hos mig privat var et spørgsmål om at finde et sted, hvor man var skærmet for nysgerrige blikke. Det har haft andre sidegevinster. En form for anderledes nærvær. De små sangere ved nu, hvor jeg bor og synes, det er hyggeligt at hilse på hunden og give mine guldfisk navne. De er simpelthen ikke til at jage hjem.

I skrivende stund vender vi nu tilbage til en næsten normal højmesse, og jeg glæder mig som et barn, for normaliteten i kirken er savnet. Og hvad er det så, vi har savnet?

Der, hvor der var mest respons i coronatiden, var i det fysiske møde mennesker imellem. Påskedag var der mange folk på kirkegården, da orgelmusikken strømmede ud af de åbne døre og vinduer. Eller da vi 4. maj havde trompetspil fra tårnet, var der bekymrende mange folk over alt inden og udenfor kirkegårdsmuren.

Ved gudstjenesten gør det, at man rent fysisk begiver sig hen i kirken, at man er

tvunget til at overgive sig til rummet og lade roen sænke sig.

Vekselvirkningen mellem musik og ord i den kendte gudstjenesteliturgi, den virker. Hvem gider høre en salme til ende eller en prædiken digitalt? Så bliver det ofte noget, der kører i baggrunden, mens man lige sætter vasketøj over eller laver noget andet imens. Eller man scroller videre. Det kræver tid og ro at fordybe sig.

Fællessangen gør, at man ikke bare er tilskuer men aktivt deltagende. En gudstjeneste bliver først rigtig god, når det hele går op i en højere enhed, ord, musik og fællesskab.

At synge i kor på Zoom eller fællessang via tv eller sociale medier er en ringe erstatning. Korsang og fællesskab er jo netop, at man kan høre og mærke den fælles vejtrækning, det fælles bidrag til noget større.

Vi lærte, at livet er skrøbeligt, og mennesket ikke behersker alt, og det i sig selv er jo sundt nok at blive mindet om. Det var skønt at se, den opfindsomhed, der har hersket rundt omkring for at være kirke på trods af en pandemi. At kirken kom ud på de sociale medier har formodentlig også givet større opmærksomhed.

Retorikken kolleger iblandt har ind imellem været hård, men det viser, at vi bestemt ikke er ligeglade hverken med vores arbejde, kirken, musikken eller det menneskelige fællesskab.

Af Kirsten Wind Retoft, organist i Ringe Kirke

BUXTEHUDE- ORGEL UNDER LUP

I 1940'erne, 50'erne og 60'erne var der stærke kræfter, der - med betydeligt held - arbejdede for at lancere Danmark som orgel-kulturland. Dette var i sandhed en heroisk kamp, for bortset fra Compenius-orglet og en håndfuld ganske vellykkede nye instrumenter ejede vi ikke noget, der for alvor kunne påkalde sig international interesse og berettige os til at gå i konkurrence med berømte orgelnationer som Tyskland, Holland og Frankrig.

Hvorfor var det så vigtigt at få omverdenen til at tro, at vi havde noget, vi strengt taget manglede? Personlig føler jeg mig overbevist om, at det var nationale kræfter, der gjorde sig gældende, og at der var tale om en afsmitning fra Tyskland,

hvor Bach, Bachs orgelmusik og de store Schnitger- og Silbermann-orgler fungerede som markante nationalsymboler, både før, under og efter naziregimet.

Den danske orgelbevægelses energiske pennefører var Berlingske-medarbejderen Niels Friis, hvis specialområder var kongehuset, dansk personalhistorie, Det Kongelige Teater, dansk militærmusik, dansk orgelbygning samt Dietrich Buxtehude. Emnekredsen og den højstemte sprogstil, Niels Friis betjente sig af, gav tydelige signaler om, at Danmark og dansk kulturhistorie repræsenterede noget ganske enestående. Ingen skulle tage fejl og tro, at vi blot kunne betragtes som en ubetydelig nordgermansk provins.

Friis' største interesse var orgelbygningen i Danmark. Hans banebrydende bøger og artikler om dette emne udstråler den største respekt for et traditionsrigt kunsthåndværk, hvor man som en selvfølge sætter kvalitet over indtjening.

Og lige som Tyskland havde Bach og en række betydelige orgler fra dennes tid, kunne Danmark - hævdedes det - tage æren for Buxtehude og to fornemme 'Buxtehude-orgler', som mesteren selv havde spillet på: ét i Helsingør (Sct. Mariæ) og ét i Torrlösa, hvor man havde overtaget det tidligere orgel fra Mariakirken i Helsingborg. (Den omstændighed at det ene af monumenterne befandt sig i Skåne, frembød intet væsentligt problem

Foto: Oudi Ammar

Af Ole Beuchert Olesen

i den forbindelse: det var jo trods alt gammelt dansk land).

Det er ikke for meget sagt, at Niels Friis satte gang i en veritabel Buxtehude-orgel-renæssance. I befrielsesåret 1945 udgav han en bog med den malmfulde titel *Diderik Buxtehude - Den store dansker*, og senere tog han i bøger, tidsskrifter og aviser gang på gang fat på emnet Buxtehude og orglerne. Det skyldes uden tvivl Friis' utrættelige indsats, at de to nævnte 'Buxtehude-orgler' blev restaureret, genskabt - eller hvad man nu skal kalde det - i henholdsvis 1960 og 1962. Begejstringen for disse projekter lyser ud af en række titler fra perioden:

- **Et Buxtehude-orgel og dets skæbne (1952)**
- **Diderik Buxtehude og hans orgler (1957)**
- **Buxtehude - hans by og hans orgel (1960)**
- **Det genskabte Buxtehude-orgel i Torrlösa (1962)**
- **Fortabte toner, der har fået nyt liv (1962)**
- **Historisk musikinstrument reddet fra forfald og nyskabt (1962)**

Det lyder alt sammen vældig flot, men jeg kan lige så godt røbe den frygtelige sandhed først som sidst: Ingen af de to proklamerede Buxtehude-orgler fortjente denne betegnelse. I Helsingør var det kun facaden samt sølle 2% af piberne, der stammede fra Buxtehudes tid, og i Torrlösa var der ganske vist en del mere originals substans tilbage, men den redningsaktion, man var så stolte af i 1962, var i virkeligheden intet mindre end en katastrofe. Orgelkenderen Mats Hultkvist, der har forsket i Torrlösa-orglets historie, har ligefrem kaldt restaureringen i 1962 for en massekræb, og sikkert er det, at alle sagskyndige i dag må græmmes ved tanken om det uerstattelige materiale, der gik tabt ved denne lejlighed.

Hvad ville Buxtehude sige, hvis vi lod ham høre Torrlösa-orglet med bind for øjnene? Ja, han ville uden tvivl undre sig over, at et orgel overhovedet kunne klinge sådan. Han havde aldrig i sit liv hørt noget lignende. Han ville, tror jeg, fornemme det som et mærkelig køligt og farveløst instrument uden de intense, mættede klange, han satte så stor pris på. Han ville føle det uegnet til den vældige retoriske forførelseskunst, han udøvede i sine improvisationer, og han ville desuden undre sig over orglets temperering, hvor alle tonarterne var lige falske, både de almindelige og de sjældne, og hvor ikke

en eneste durterts var blot nogenlunde ren og kunne få orgelklangen til at falde til ro i salig sødme. Og én ting er stensikker: Det ville ikke et øjeblik falde ham ind, at det var hans eget gamle Helsingborg-orgel, han littede til.

Hvis man så fortalte ham, hvad det var, han havde hørt, og tog bindet fra hans øjne, ville hans overraskelse blive til forfærdelse: for hvad var der dog sket? hvor var hans vidunderlige rygpositiv blevet af, hvad i alverden var det for et kedsommeligt kasse møbel, man havde smækket op i stedet, og hvordan var det gået til, at forskellige af hovedorglets udsmykningsdetaljer havde skiftet plads?

Og åbnede vi så til orglets indre for at vise ham dets sjældne gamle orgelpiber, kunne det være, vi fik at vide, at adskillige af disse højt besungne klenodier ganske vist er meget gamle, men at de desværre ikke fandtes i orglet på hans tid, og at der kan være tale om senere tilkommet genbrugsmateriale.

På det seneste er Torrlösa-orglet kommet i fokus igen, idet det er hensigten at lade et internationalt panel af fagfolk undersøge instrumentet og bedømme mulighederne for genskabelse af det historiske barokorgel.

NYT OG GAMMELT KVALITET OG GOD

FIN LYDKVALITET OG ET GODT TIDSBILLEDE

The Complete Danish Gramophone Shop Celebrity Recordings 1948-50 and the earliest Viderø organ recordings 1937-41. Værker af Schütz, Buxtehude, Tunder, Weckmann, Lübeck, Palestrina m.fl. Lori Lail, alt, Mogens Wöldike, cembalo og direktion, Finn Viderø, orgel, m.fl. 4 cd'er Danacord DACOCD 893-896

Pladeselskabet Danacord udsendte for nogle år siden en større samling af Finn Viderøs indspilninger (anmeldt februar 2019). I dette album følges op med en række tidligere Viderø-optagelser fra 1948-50, foretaget for det amerikanske pladeselskab The Gramophone Shop på Compenius-orglet og Jægersborg Kirkes orgel. Desuden høres Viderøs første indspilninger på Marcussen-orglerne i Grundtvigskirken og Christiansborg Slotskirke. Sættet indeholder desuden en række barokkantater med Mogens Wöldike og en række af datidens førende sangere og musikere. I ledsageheftet kan man læse den interessante historie om, hvordan en amerikansk pladeforhandler af Aksel Schiøtz fik at vide, at der i København virkede specialister i det, man dengang kaldte gammel musik. Han rejste til Danmark og optog disse plader, der kun blev distribueret i USA. De oprindelige 78'ere er overført til cd med forbavsende god lyd kvalitet og giver et godt tidsbillede af, hvordan man dengang spillede barokmusik.

VIRTUOST PRÆLUDIUM OG DANSESATSER

Christian Præstholt: Siseby-Suite for orgel. Forlaget Mixtur. Pris kr. 149,-

Denne udgivelse har ligget over beklagelig lang tid og ventet på omtale. Christian Præstholt's syvsattede suite er skrevet i 2019 til Siseby-orglets 200-års jubilæum på bestilling af domorganist Henrik Skærbæk Jespersen. Noden med den smukke klassiske facade af Siseby-orglet i Haderslev Domkirke på omslaget udkom i 2020. Foruden et virtuost, toccataagtigt præludium består suiten af en stribe barokke dansesatser i et opdateret neoklassisk tonesprog, og også Haderslevs rolle som den danske reformations arnested hyldes undervejs. Christian Præstholt's egen melodi til Holger Lissners reformationsssalme "Når du vil" indgår i fjerdesatsen "Air-Choral", og i sidstesatsens gigue citeres "Vor Gud han er så fast en borg".

MED DE BUD

AFVEKSLLENDE NYE OG GAMLE ORGELSTYKKER

Leif Martinussen: Orgelkalender
– orgelmusik til kirkeåret.

Forlaget Mixtur. Pris kr. 199,-

Vi kommer kirkeåret rundt i denne afvekslende samling af nye og gamle orgelstykker fra Leif Martinussens hånd. Den indledes med Præludium i d-mol fra 1993 og afrundes med "The Flying Toccata" op. 14 fra 1973, og derimellem findes en række koraler til kirkeårets forløb, nogle mere udstrakte, andre nærmest med karakter af salmeforspil. Der er også medtaget en salme "Blev dagen dig fyldt" til tekst af K.L. Aastrup. Midtvejs er der et intermezzo, "Cantabile" fra "Templomi organa" (2017). Udgivelsen er en pendant til de tre tidligere Salmekalendere fra Edition Egtved med salmer til tekst af Aastrup. Leif Martinussens karakteristiske tonesprog er overalt genkendeligt.

MIXTUR PORTRÆTTER MED FORSPIL

Ejvind Amorsen: 30 salmeforspil.

Forlaget Mixtur. Pris kr. 149,-

Anne Kirstine Mathiesen: 31 salmeforspil og ledsagesatser.

Forlaget Mixtur. Pris kr. 149,-

De to nyeste bind i serien Mixtur Portræt med salmeforspil og ledsagesatser af danske organister har Køge Kirkes organist Anne Kirstine Mathiesen og Ejvind Amorsen, Simon Peters Kirke i Kolding, som hovedpersoner. De giver hver deres gode og ret forskellige bud på, hvad salmespil kan være. Anne Kirstine Mathiesens forspil og ledsagesatser vidner om stor fantasi og stilistisk bredde, bl.a. et sjovt forspil til "Klokken slår, tiden går", en festlig triosats over "Nu takker alle Gud" (som der skal øves på) og nogle lækre romantiske satser. Ejvind Amorsens samling har en interessant personlig, måske lidt underspillet karakter, tit med en skæv og interessant drejning. Som han beskedent skriver, "Måske kan en og anden finde en tone, der kan bruges eller inspirere i flæng."

ODENSE INTERNATIONALE ORGELFESTIVAL

30. SEPTEMBER - 7. OKTOBER 2021

TORS DAG D. 30. SEPTEMBER KL. 19.30, CARL NIELSEN SALEN, ODENSE KONCERTHUS

Åbningskoncert med Odense Symfoniorkester og organist Nathan Laube (USA) under ledelse af dirigent Elena Schwarz, Schweiz/Australien

FREDAG D. 1. OKTOBER KL. 16.30, SANKT HANS KIRKE

Koncert med børnesang og orgelimpromvisation med organist Naji Hakim, Libanon/Frankrig

FREDAG D. 1. OKTOBER KL. 19.30, SANKT HANS KIRKE

Koncert med organist Naji Hakim, Libanon/Frankrig

LØRDAG D. 2. OKTOBER KL. 11, KIRKESALEN PÅ ODENSE UNIVERSITETSHOSPITAL

Kammermusikkoncert med musikere fra Odense Symfoniorkester og fynske organister

LØRDAG D. 2. OKTOBER KL. 15, GRAABRØDRE KLOSTERKIRKE

Koncert med organist Roberto Mucci, Italien

SØNDAG D. 3. OKTOBER KL. 10, ODENSE DOMKIRKE

Festgudstjeneste

SØNDAG D. 3. OKTOBER KL. 13-17, CARL NIELSEN SALEN, ODENSE KONCERTHUS

Orgelklubben for børn med Katrine Immerkjær Kristiansen, Danmark

SØNDAG D. 3. OKTOBER KL. 18, SCT. ALBANI KIRKE

Koncert med organist Søren Christian Vestergaard (Danmark) - modtageren af Frobeniusfondens store pris

MANDAG D. 4. OKTOBER KL. 11.00, UNIVERSITY COLLEGE LILLEBÆLT

Koncert med organister fra Odense

MANDAG D. 4. OKTOBER KL. 19.30, ANSGARS KIRKE

Koncert med organist Jean-Baptiste Robin, Frankrig

TIRSDAG D. 5. OKTOBER KL. 10-13, ODENSE DOMKIRKE

Masterclass for konservatoriestuderende med organist Jean-Baptiste Robin, Frankrig

TIRSDAG D. 5. OKTOBER KL. 14.30-17.30, CARL NIELSEN SALEN, ODENSE KONCERTHUS

Masterclass for konservatoriestuderende med organist Jean-Baptiste Robin, Frankrig

TIRSDAG D. 5. OKTOBER KL. 19.30, ODENSE DOMKIRKE

Koncert med organist Wolfgang Zerer, Tyskland

ONSDAG D. 6. OKTOBER KL. 19.30, THOMAS KINGOS KIRKE

Koncert med organist Jeremy Joseph, Østrig

TORS DAG D. 7. OKTOBER KL. 19.30, CARL NIELSEN SALEN, ODENSE KONCERTHUS

Finalekoncert med organist Jonathan Scott (England), stort kor med fynske sangere og Ars Nova Copenhagen under ledelse af dirigent Jonas Rasmussen, Danmark

facebook.com/OdenseInternationaleOrgelfestival

Odense Musikudvalg

ODENSE
SYMFONIORKESTER

*Festivalen er støttet af Frobeniusfonden, Augustinus Fonden,
DOKS' Gramex-midler, William Demant Fonden, Knud Højgaards Fond og
Odense Kommunes Musikudvalg.*

AUGUSTINUS FONDEN

STIFTET I 1871

KNUD HØJGAARDS FOND

GRUNDLAET 1944

3. SØNDAG EFTER TRINITATIS, 1. TEKSTRÆKKE

Merethe Lammert Køhl Hansen, organist i Sorø Klosterkirke, fortæller om sine musikvalg

Sorø Klosterkirke har siden februar 2019 været under en gennemgribende renovering, som formentlig vil være helt afsluttet med udgangen af dette kirkeår, fortæller Merethe Lammert Køhl Hansen. Kirkens Marcussen-orgel fra 1942 (37 stemmer) har været pakket ind, og i skrivende stund arbejdes der på at få gjort pulpituret klar, så orglet kan renses og stemmes og igen komme i brug. Merethe nærer et håb om, at hovedorglet vil være taget i brug når denne gudstjeneste finder sted i juni. Ellers spiller hun på det digitale Johannus Rembrandt 350-orgel, der har været i brug i hele renoveringsperioden og som har kunnet rulles rundt, alt efter hvilken del af Klosterkirken det var muligt at holde gudstjeneste i. På almindelige søndage medvirker der 4 professionelle sangere ved gudstjenesten, og til højtiderne synger Sorø Klosterkirkes Dreng- og Mandskor.

Hendes musikvalg tager udgangspunkt i dagens tekst fra Lukasevangeliet 15, 1-10 om omvendelse og søgen samt den efterfølgende glæde når det hele er lykkedes. "Hyrden leder efter det sidste får og kvinden efter den sidste drakme, men baggrunden er, at Jesus taler og spiser med toldere og syndere med omvendelse for øje. Med salmen *O Herre Krist! dig til os vend* ser vi billedet fra de omvendtes side, der hylder omvendelsen og klarsynet. Finn Viderøs lille orgelkorale over salmelodien er en enkel manualiter-sats, som jeg synes skal spilles friskt og let registreret og "med glæde". Motetten fortsætter i omvendelsens glæde med *Jesus bleibet meine Freude*, og satsen er

kendt og elsket. Postludiet er til gengæld lidt mere til den indadvendte glæde, hvor Bach har forsiret den smukke melodi i et noget mere langsomt tempo. Jeg synes, den sender menigheden afsted med ro og afklaring, hvor alt er godt."

Musikvalg

Præludium: Finn Viderø: *O Herre Krist! dig til os vend*

Motet: J.S. Bach: *Jesus bleibet meine Freude*

Postludium: J.S. Bach: *Herr Jesu Christ, dich zu und wend' BWV 709*

Merethe Lammert Køhl Hansen

Digitalt orgel

Marcussen-orglet i Sorø Klosterkirke

FREELANCEOPGAVER I TEKST OG BILLEDE

25 års erfaring med kommunikation
og redigering af teknisk stof

**Vi løser grafiske opgaver og
leverer tekst og billeder til
foreninger, virksomheder
eller små erhvervsdrivende**

Portræt- eller interiourfotos
Arkitekturfotos
Artikler
Tryksager i små og store oplag
Kirke- og medlemsblade
CD-covers, plakater og foldere
Logo, grafik og artwork
Hjemmesider i CMS
HTML-kodet indhold til web

spotON
communications

Få et uforpligtende tilbud
www.spoton.dk

4 CD
for 2 CD's
pris!
299,-

Finn Viderøs tidligste indspilninger

I slutningen af 40'erne var der en forhandler i New York der savnede indspilninger med danske pionerer indenfor den tidlige musik, og han bestilte derfor et udvalg, som nu for første gang er overført til CD i en fremragende kvalitet. Sættet består af fire CD'er, hvoraf de to udelukkende er med Viderø, ligesom han medvirker som akkompagnatør på mange andre spor på de øvrige CD'er.

dana
cord
Vognmagergade 9
- mellem Rundetårn
og Rosenborg
Bestil portofrit på:
www.danacordbutik.dk

DOKS KALENDER 2021

Organistbladet bringer oplysninger om koncert-rækker, festivals og andre arrangementer. Send gerne oplysninger om din arrangementsrække til organistbladet@doks.dk

DOKS-ARRANGEMENTER

1. juni, 20. august,
24. september, 8. oktober

Bestyrelsesmøder i DOKS

31. maj

kl. 14.00 DOKS' generalforsamling i
Treenighedskirkens lokaler,
Grådybet 23, 6700 Esbjerg

KURSER

7.-18. juni

Studiedage på nodebiblioteket
i Løgumkloster
www.fuk.dk

6. september

OG DE FØLGENDE 5 MANDAGE:
Klaverledsagelse i mange stilarter
v/ Mads Granum, Sjællands Kirkemusikskole
www.kirkemusikskole.dk

15. september

Stiftskonvent for Aalborg Stift
i Thisted Kirke fra kl. 9.30-18

1. oktober

Kirkemusikerfestival med fokus på
korsangen og korlederen i Billund Kirke
for kirkemusikere i Ribe og Haderslev Stifter
Tilmelding grenesogn.dk

1.-2. oktober

Korarrangement med koncert - Værker
af Haydn, Mendelssohn, Birch v/ Søren
Birch, Løgumkloster Kirkemusikskole
www.kirkemusikskole.dk

4. oktober

Præsentation og drøftelse af rapporten
fra biskoppernes fagudvalg vedr. gudstje-
nesten - v/ Jørgen Kjærgaard, Vestervig
Kirkemusikskole
www.kirkemusikskole.dk

FESTIVALER OG KONCERTRÆKKER

KØBENHAVN

3. juli - 28. august

KØBENHAVNS DOMKIRKE
Sommerkoncerter hver lørdag i
juli og august kl. 12-13
www.domkirken.dk/orgelmatine

7. juli - 25. august

HOLMENS KIRKE
Holmens Internationale Orgelfestival
Koncert hver onsdag kl. 12
www.holmenskirke.dk

7.-21. september

HOLMENS KIRKE
Koncerter i Holmens Kapelsal tirsdage kl. 20
www.holmenskirke.dk

30. juni - 4. august

TRINITATIS KIRKE
Koncerttrække med demonstration af det
italienske barokorgel onsdage kl. 14
trinitatiskirke.dk

6.-27. august

TRINITATIS KIRKE
Sommerkoncerter fredage kl. 12.00
trinitatiskirke.dk

18.-22. august

TRINITATIS KIRKE
Copenhagen Baroque Festival
trinitatiskirke.dk

25. juni - 27. august

HELLIGAANDSKIRKEN
Festivalkoncerter fredage kl. 16.30

27. juli - 30. august

VOR FRELSERS KIRKE
Sommerkoncerter på tirsdage kl. 20

15. august

VOR FRELSERS KIRKE
Afskedskoncert med
Jens E. Christensen, orgel kl. 15

3. juni

GRUNDTVIGS KIRKE
Orgelmesterkoncert den 1. torsdag i
måneden kl. 19.30

2.-30. august

JESUSKIRKEN
Sommerkoncerter på mandage kl. 20
www.jesuskirken.dk

SORØ
30. juni - 5. september
SORØ KLOSTERKIRKE Konserter onsdage på skiftende tidspunkter www.soroemusik.dk
ROSKILDE
3. juni - 26. august
ROSKILDE DOMKIRKE Sommerkoncerter torsdage kl. 20 www.roskildedomkirke.dk
HELSINGØR
21. juni - 2. juli
SCT. MARIÆ KIRKE Middagskoncerter mandag, onsdag og fredag kl. 12
21. juli - 18. august
SCT. MARIÆ KIRKE Festivalkoncerter onsdage kl. 20
NÆSTVED
8.-29. juli
SCT. PEDERS KIRKE Fyraftenskoncerter på svaleredeorglet torsdage kl. 16.45
MARIBO
4. juni - 11. august
MARIBO DOMKIRKE Sommerkoncerter på skiftende tidspunkter www.maribodomkirke.dk
ODENSE
30. september - 7. oktober
Odense Internationale Orgelfestival i byens kirker og Odense Koncerthus Facebook.com/OdenseInternationaleOrgelfestival

RANDERS
22. juni - 31. august
SCT. MORTENS KIRKE Sommerkoncerter hveranden tirsdag kl. 19.30 www.sct-morten.dk
AALBORG
17. juli - 18. august
AALBORG DOMKIRKE Sommerkoncerter hver lørdag kl. 12.15 og hver onsdag kl. 19.30 www.aalborgdomkirke.dk
HADERSLEV
2. juli - 27. august
HADERSLEV DOMKIRKE Koncert hver fredag kl. 16.30 www.hado.dk
RIBE
2.-27. juli
RIBE DOMKIRKE Sommerkoncerter tirsdage kl. 11-11.45 www.ribe-domkirke.dk
LØGUMKLOSTER
30. juni - 28. juli
LØGUMKLOSTER KIRKE Sommerkoncerter onsdage kl. 20 www.loegumkloster-kirke.dk
UDLAND
26.-29. august
HELSINGFORS, FINLAND Nordisk Kirkemusiksymposium. nks2020.fi

NYHEDER FRA FORLAGET MIXTUR TO NYE PORTRÆTTER NETOP UDKOMMET!

Mixtur Portræt er en serie med forspil og ledsagesatser skrevet af danske organister - et vidne om den musikalske mangfoldighed, der præger og farver gudstjenestelivet over hele landet.

Køge Kirkes organist Anne Kirstine Mathiesen bidrager til femte bind i portrætserien. Hun præsenterer en god blanding af forspil og ledsagesatser i meget varierede stilarter.

FMX 01-035, 24 sider, A4 hæftet

Allernyeste skud på stammen i portrætserien leveres af Ejvind Amorsen, der er organist ved Simon Peters Kirke i Kolding. Ejvind formår, med enkle virkemidler, at skabe nogle meget fine og personlige salmeforspil.

FMX 01-036, 24 sider, A4 hæftet

**FORLAGET
MIXTUR**

**ÅRHUS
MUSIK
NODER.DK**

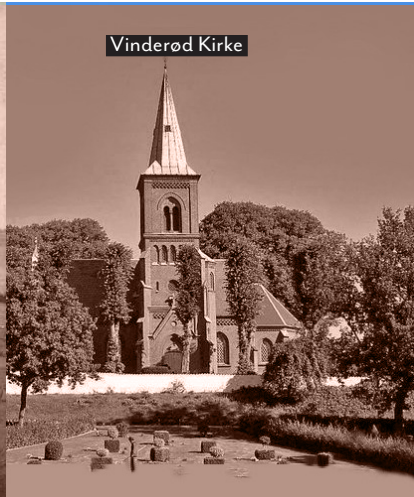
JUNI JULI
AUGUST
SEPTEMBER OKTOBER
NOVEMBER DECEMBER

DOKS'EN UD AF BOKSEN Af Mikael Garnæs

Johan Thomas Lundbye: Vinderød kirke ved Frederiksværk

Vinderød Kirke

Rasmus Koppelhus

MAN SKAL TURDE GÅ MOD STRØMMEN

Rasmus Koppelhus, organist i Frederiksværk og Vinderød Kirker, om vigtigheden af ikke at gro fast

Rasmus Koppelhus vidste tidligt at han skulle arbejde med musik, men ikke helt i hvilken form det skulle være. Han har været aktiv på mange felter: klaver, orgel, musikvidenskab, komposition og forlagsvirksomhed. I coronatiden er han gået i gang med at lære at spille harmonika. Han understreger, at det er sundt at ryste posen og få nye oplevelser. "Jeg spillede klaver på MGK med Tove Lønskov som lærer og var så opslugt af det, at jeg fik lov at gå ud af 9. klasse og hellige mig klaverspillet. Lidt senere begyndte jeg at spille orgel hos Eileen Vandermark og tog PO på Sjællands Kirkemusikskole. Jeg fik en fast stilling i Simeons Kirke på Nørrebro."

Der var dog også andre sider af musikken, der trak i Rasmus Koppelhus, og i fem år læste han musikvidenskab på KU. Derefter rejste han til London for at studere komposition. "Jeg lærte et godt håndværk, og selvom jeg ikke komponerer så meget, giver det mening i forbindelse med kirkemusikken. Håndværk kan blive til kunsthåndværk."

Indsigten i komponisternes værksted gjorde, at han efter hjemkomsten begyndte som studentermedarbejder på WH. Og selvom han i mellemtiden var begyndt på konservatoriet, sagde han ja, da han blev headhunted til en redaktørstilling på forlaget. "Der kræves meget diplomati og forhandling i det job, hvor du arbejder med komponister. Man skal være omstillingsparat, og det synes jeg var sjovt."

"De fem år på konservatoriet, hvor jeg studerede fra 2012-17, var de bedste år i min studietid. Jeg trappede ned for forlagsarbejdet, og efter et år som organistassistent ved Holmens Kirke blev jeg ansat ved Frederiksværk og Vinderød Kirker. Vi flyttede til Frederikssund, hvor min kone Line, der også er organist, er ansat. I Frederiksværk og Vinderød er der god opbakning ved kirkernes koncerter – hvor mange typer musik bliver præsenteret."

"Ud over dagens tekst synes jeg også at meget andet har indflydelse på hvad der skal spilles til gudstjenesten. Tempo, humør og

den gensidige påvirkning mellem præst, organist og menighed skal komme til udtryk i gudstjenesten. Jeg læser altid teksterne igennem til en højmesse og spiller salmerne igennem på forhånd, men meget er et spørgsmål om situationsfornemmelse og dagsform. Gudstjenesten er et kreativt frirum."

"Af præsten i min første stilling i Simeons Kirke lærte jeg, at det skal være en fest at komme i kirke. Jeg ser mig som en form for spillemand, der gør folk i bedre humør end da de kom. Derfor begyndte jeg at spille harmonika - med sømandsbas og det hele - da coronaen satte ind. Jeg tog undervisning, og øvede mig, og har brugt harmonikaen ved børnegudstjenester, plejehjemsgudstjenester, udendørs tjenester, sangaftener og personaleture. Folks reaktion er helt anderledes end hvis man sætter sig til et klaver, og det er vildt skægt at spille på. Det er sundt at spille et andet instrument. Jeg håber, at der blandt de helt unge mennesker er nok der tør gå mod strømmen, man skal turde være nørdet, anderledes. Og vi må inspirere til det."

